

SLOVENSKI NAROD.

Bahaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne petiti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovoliho pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo ljubljano vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrt leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50 | Jeden mesec . . . „ 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. na četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | Jeden mesec . . . „ 1-40

Naročuje se lahko s vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne osiramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Branimo se, dokler je čas!

Vojaška oblastva se pač ne morejo pritoževati, da bi jim mi delali posebnih sitnostij, ali skušali z neopravičenimi očitani razdražiti javno mnenje in je nahujskati proti njim in proti vojaštvu sploh, kakor se je to godilo in se še godi tam, kjer vlada pretiran, nobenih obzirov, niti obzirov na potrebe države poznavajoč šovinizem. Kadarkoli smo se oglasili, storili smo to zgolj, ker so posamičniki vojaškega stanu ali tudi cela oblastva v narodnih ali političnih zadevah prekoračila mejo dopustnosti.

Lahko bi bilo popisati marsikako zanimivo podrobnost o tem, kako se prezira in neopravičeno zatira slovenščina pri vojaki, ali zdaj se kaže, da hočejo izvesti vojaški krogi to preziranje našega jezika že nekoliko razširiti.

Dne 14. in 15. t. m. se je vršil v Logatcu vojaški nabor, na kateri so bili poklicani novaki iz Gorenjega in Dolenjega Logatca, iz Hotedršice, iz Planine, iz Cerknice in iz Rovt, torej iz izključno slovenskih občin, kjer žive zgolj in jedino samo Slovenci. Človek bi mislil, da tudi naborna komisija ve, da je kršna Notranjska slovenska in sicer

izključno slovenska, a kakor kažejo dejanja, ni komisija tega vedela, ali pa, in to je najverjetnejše, nalašč ni hotela vedeti.

Naborna komisija je potrjenim mladeničem izročila vojaške listke, tiskane v nemškem in v laškem jeziku, ne pa v slovenskem jeziku. Izmed potrjenih mladeničev ne zna nobeden ne nemški in ne laški. Že v interesu vojaštva samega bi torej bilo, da je tem novakom vročila listke, na katerih bi bilo povedano v njim jedino razumljivem jeziku, — in to je še vedno naš slovenski jezik, bodi to že komu všeč ali ne — kake dolžnosti imajo sedaj kot vojski. Marsikateri mladenič ne izve, kaj velewa vročeni mu listek in pride vsled tega v navzkrižje z vojaškimi predpisi, za kar bo seveda kaznovan z vso, pri vojaci običajno strogostjo.

A ne samo s praktičnega stališča moramo ugovarjati takemu ravnanju pristojnih vojaških oblastev, nego tudi z narodnega, toliko bolj, ker se nam zatrjuje, da postopa vojaška oblast tako že dije časa in sicer po vsi Notranjski. Slovenec ima pravico zahtevati, da se vojaška oblastva tudi pri taci, na sebi morda malenkostnih rečeh poslužujejo slovenskega jezika prav tako, kakor se poslužujejo drugih jezikov, toliko bolj, ker to kar nič ne škoduje jednotnemu vodstvu vojske.

Posebno energično pa moramo ugovarjati proti temu, da rabi vojaška uprava v naši slovenski kronovini nemško-laske tiskovine.

Kranjska dežela je slovenska kronovina, v kateri je sicer birokratizem pridobil nemščini pravice deželnonavadnega jezika, v kateri pa laški jezik nima nikakih, ne najmanjših pravic. Zdi se nam, da je postopanje vojaške uprave poskus, upeljati in uveljaviti laški jezik kot nov deželnonavadni jezik na Kranjskem in sicer specijelno na Notranjskem. Proti temu pa protestujemo z vso odločnostjo. Laščina ima na Kranjskem toliko pravic, kakor španščina ali patagonščina, a vsakemu poskusu, pridobiti jej le senco veljave, uprli se bomo z vso brezobzirnostjo, pa naj dela take poskuse kdor si bo di.

Na Primorskem je skoro ob sebi umevno, da prezira vojaška uprava slovenski jezik. Ako civilna oblastva ne priznavajo ravnopravnosti Slovencev z Lahi, ako civilna uprava stori kar mogoče, da vzdrži fikcijo o laškem značaju Primorske, kdo bi se čudil, da se istega načela drži tudi vojaška oblast? Na Primorskem se rabijo pri naborih izključno nemško-laske listki in, ker je Notranjska del tistega teritorija, iz katerega se rekrutira primorski polk, ni dvoma, da se na Notranjskem pri naborih vedoma in hotoma uveljavlja laščina kot nekak deželni jezik namesto slovenščine.

Vemo, da reklamuje iredenta vse slovensko ozemlje do Juliških alp za Italijo, a da tudi vojaška uprava pokaže tako nežno obzirnost na laške aspiracije, tega bi pač ne bili pričakovali. Sicer pa pozivljemo poklicane naše zastopnike, naj brez odlašanja store svojo dolžnost. Branimo se, dokler je čas!

V Ljubljani, 31. maja.

Obstrukcija in po toči poškodovani kmetje. Nemška manjšina v državnem zboru ne ovira le reči kakor navadnih vladnih predlog, temveč celo reči, kakor je predlog o poškodbi po toči poškodovanih. Daluje torej naravnost v škodo poljedelcev. Morda bodo nemški kmetje spoznali, da so napak ravnali, ko so najzagrizenejše prusofile poslali v zbor.

Delavci in krščanski socialisti. Pri zadnjih volitvah za državni zbor na Dunaji zmagali so krščanski socialisti, ker so jih podpirali delavci. Ti so se nadejali, da jim bodo pomagali, ker imajo na Dunaju županstvo v svojih rokah in imajo tudi v višjih krogih mogočne zaveznike. Sedaj so pa delavci že spoznali, kako prazne so te obljube. Delavci pri tramvaju so se sprli z delodajalci zaradi prenizke plače in predolgega delavnega časa. Ti delavci so skoro vsi krščanski socialisti. Krščansko-socialni listi so sprva z njimi simpatizovali in obetali pomoč oblastev. V kratkem so jo pa zasukali in sedaj svetujejo delavcem, naj se udajo v pogoje delodajalcev. Mogočni dr. Lueger pa v vsej stvari ni drugzega storil, nego da je dovolil pobirati za nekega odpuščenega delavca.

LISTEK.

Boben reklame.

Svoj čas se je posebno originalna in usiljiva reklama nazivala ameriška, kakor so sploh Amerikanci sloveli kot bahači in sleparji, dandanes pa se z veliko večjo opravičnostjo nazivlje židovska, ker baš tudi temu izvoljenemu narodu pripada največ ljudij z omenjenimi svojstvi. A naj bi se že reklama omejila na tiskano besedo, — da pa izrablja in zlorablja v to celo ljudi, morala bi preprečiti oblast. —

Te dni je na Dunaju poznani židovski trgovec s oblekami uprizoril tako nedostojno reklamo za svojo trgovino. V izložbi svoje trgovine je priredil črnim Ašantijcem, ki bivajo sedaj v dunajskem „Thiergartenu“, ko jim je nadel obleke iz svoje zaloge, malo pojedino — s klobasicami in s slabim pivom. — Dunajčanje, menda najradovednejši narod na svetu, so se kar tolpoma zbirali pred izložbo in onemogočili pasažo. Policiji seveda zloraba ubogih črncev v židovske špekulacijske namene ni bila nič mari, pač pa ji zbiranje gledalcev ni bilo všeč, ker je pot zaprta, ter je le zbog tega napravila konec komedije.

Ko sem grajal tako početje v družbi, mi je odvrnil sicer jako bojevit Dunajčan: „I, kaj pa je hudega na tem? Črnci so vsaj dobili svoj zajutrek zastoj.“ —

Isto tako je bila velika nedostojnost, ko je vlni neka židovska tvrška s perilom postavila v izložbo lepe in mlade delavke, da so tam šivale na šivalnih strojih vzpričo obilih zijalov. Tedaj se je pač delavski časopis temu odločno uprl in dosegel odstranitev teh produkcij. — In res, ali naj uboga delavka za svoje krvavo prisluzhane krajcarje izpostavlja še svojo lepoto v reklamo?

Prešlo zimo je tudi neka firma z vrhnimi čevlji iz gumija dokazovala na zelo duhoviti način, da so trdni proti vsaki mokroti, s tem, da je najela postrežka, ki je sedel v izložbi in držal svoje, s temi čevlji obute noge v posodo, ki je bila polna vode.

V vseh teh izrodkih reklame se ravna proti človeški dostojnosti in veljavi, izkoriščajoč človeško ubožnost ali odvisnost v namene, da se opozarja na tvrško in agituje zanjo. In časopisje, vedno lakotno po raznih „zanimivostih“, razširja to slavo in to umnost po mestu in po svetu.

A tudi sicer se opaža baš na Dunaju le preveč reklame v zvezi s takimi početji, osobito v Pratru. Tu stojé pred raznimi „komedijami“ naj-

različneje osemljeni ljudje, moške in ženske, ki sluzijo v atrakcijo za vse one čudeže, kateri nam obeta zgovorni Cicerone za par soldov v kolibi sami. Kakor zunaj tako znotraj. —

Pred nekaj leti je še po Ljubljani prodajal sladčica po gostilnah neki Furlan, ki je bil ponosen na to, da je na Dunaju v Pratru, preoblečen in našemljen v Indijanca, požiral kar cele golobe s kostmi in perjem vred. — Ta čudna piča je možu menda dobro teknila, a mi bi se vendar odločno protivili, dovoliti takih sleparskih produkcij.

A nekaj let sem razkazujejo se razni „divjaki“, zlasti v Rotundi. Jednake produkcije in naselbine so sicer iz etnografičnega stališča zelo zanimive in iz znanstvenega zelo priporočljive — ako se namreč ne dogaja sleparij in pretiravaj, brez česar je pa gotovo le redkokdaj, ker hoče vsaki impresarijo s svojo četo v „divjosti“ prekositi drugega. Dovoliti bi se, torej imela le v znanstvene namene in zabraviti vsaka zloraba. Tudi se ne bi smelo pripustiti postopanje z ljudmi, ki je dostikrat slabše in nedostojnejše, nego z živino.

Vsekakor bi se odločno uprli oni naselbini Ašantijcev v „zverinjaku“. Ta po svojem namenu ni odločen takim razstavam. Ta so nedavno ti ubožci na pol nagi zmrzovali in bolehal v ozkih in nizkih lesnih

Važna prememba v ruskem notranjem ministerstvu Dosedanji adlatus notranjega ministerstva, tajni svetnik Dolgovo Saburov, je odstavljen, in na njegovo mesto je imenovan ravnatelj kmetijske banke Obolenski. Dolgovo Saburov je bil velik nazadnjak. On je začetnik mnogih nazadnjaških reform. Obolenski je pa na glasu kot velik prijatelj napredka. Sedaj je v svojem 42. letu. Od 1881. do 1891. leta je opravljal posel voljenega mirovnega sodca in predsednika porotnemu sodišču v Kursku. 1894. leta je bil poklican za nadzornika poljedeljskega oddelka v kmetijsko ministerstvo, in kmalu potem je postal ravnatelj kmetijske banke. To imenovanje kaže, da v Rusiji veje sedaj nekaj svobodnejše sapa. To tudi kaže carjev ukaz, da se grški zedinjenci ne smejo več preganjati, ako se smatrajo za katoliške in se drže katoliške cerkve.

Prava mirovna pogajanja se še niti začela niso. Dosedaj se je ves razgovor sukal okrog tega, bi li dovolili Grški premirje, dokler se ne sklene popoln mir. Velevlasti so same na sebi sicer za to, a boje se pa vender, da bi Grki potem ne hoteli vsprejeti mirovnih pogojev, katere določijo velevlasti. Sprožila se je misel, da bi Turke spravili iz Tesalije, predno se sklene mir. Nemčija se je izrekla proti temu, ker se menda boji zameriti turškemu sultanu.

Kaj bo s Tesalijo? Turški krogi bi radi Tesalijo zase pridržali. Turški listi celo trdijo, da tesalsko prebivalstvo samo želi ostati pri Turčiji, ker Grška ni ničesar storila za Tesalijo. Jedinna železnica, ki jo je zgradila v tej deželi, tudi dobi pravi pomen šele, ako se zveže s turškimi železnicami. Po Tesaliji mej prebivalstvom nabirajo podpise za zedinjenje te dežele s Turčijo. Kako se ti podpisi nabirajo, je slednjemu že znano. Kdor bi se branil podpisati, ga pa zapro.

Protidinastično gibanje po Grškem postaja nevarno, to spoznavajo vsi razsodnejši življi v Atenah. Osnova se je odbor veljavnih meščanov, ki bode deloval zlasti po časopisu proti temu gibanju. Časopisi poslednje dni že največ jako spravljivo pišejo. Vlada je sklenila razoročiti vse prostovoljce in jih odsloviti. Maj prostovoljci je mnogo revolucionarnih elementov, katerih ni varno puščati oboroženih.

Pruski društveni zakon. Pruski deželni zbor je v drugem branji zavrgel glavne paragrafe vladne predloge novega društvenega zakona. Samo določbe glede prepovedane udeležitve nepolnoletnih pri političnih shodih in društvih je zbor odobril z nekaterimi omejitvami. Konservativci so skušali nekatere določbe vladne predloge vsaj deloma s tem rešiti, da so stavili take predloge, da bi bile potem naperjene samo proti anarhistom in socialistom. Večina se pa ni dala vjeti in je vse dotične predloge odklonila. Proti vladi so glasovali tudi vsi narodni liberalci razen jednega. Premenjena vladna predloga pojde sedaj v gospodsko zbornico, katere jo pa vrne zopet zbornici poslancev, obnovivši prvotne določbe. V gospodski zbornici imajo večino konservativni grajščaki. Najbrž tudi tedaj zbornica poslancev pokaže dosti odločnosti proti vladi.

vetu in dežju poveem dostopnih kolibah, ter vedno in vedno zopet morali ponavljati svoj čudni dirndaj, kar se je nazivalo „veliki bojni ples“. — Dunajčani so jih zijali kakor bi bili zverine. Da pa so tudi ti eksočični ljudje vzbujali v nekaterih sročih „nežna“ čustva, kaže faktum, da je na dunajski Kostanjevici zagledal svet krepak par ašantvanskih otročičev — matere Evropske.

To so nekateri glavni izrodki reklame. In vender se o njih le tako malo ali celo nič grajalnega ne sliši in ne čita.

Ko pa je zadnjič neki židovski trgovec s čevlji narcčil si v liberalnih listih inserat, kjer neki dečko raz štefanskaga stolpa meče čevlje in rumene, sedaj tudi v Ljubljani modne cipele na vse vetrove, tedaj je v „krščanskih“, recte v antisemitskih listih nastal velik vik in krik proti tej grozni „nesramosti“, proti temu „onečašenju“ svetih čutil in kar je še več enakih lepih fraz. Mrtev kamen v sliki jim je svetejši, nego čast in dostojnost živih ljudij!

Dokler torej ne premaga mišljenje v tem oziru, ni se nadejati, da prestanejo neprimerne reklame, temveč pričakovati moramo le še origina'nejših izrodkov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. maja.

— (Občinski svet) ima jutri, v torek, dne 1. junija t. l., ob šestih popoldne v mestni dvorani redno sejo. Ker je za veljavno sklepanje o X. točki dnevnega reda treba navzočnosti treh četrtin vseh obč. svetovalcev, želeti je polnoštevilne udeležbe. Dnevni red: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadaje seje. III. Finančnega odseka poročila: 1.) o prošnji „Zaveze učiteljskih društev“, da bi mestna občina nakupila več izvodov „Knjižice za mladino“; 2.) o prošnji odbora „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta za brezplačno prepustitev stavbišča, 3.) o prošnji „slov. katoliškega delavskega društva“ za podporo; 4.) o prošnji „juridičnega podpornega društva na dunajskem vsučilišču“ za podporo; 5.) o dopisu mestnega magistrata, zadevajočem pogoje, pod katerimi naj bi se oddala v najem mestna senožet parc št. 176, katastr. obč. Kapucinsko predmestje, zadrugi „dirkališče slov. biciklistov“; 6.) o prošnji „Matice Slovenske“ za prispevek k stroškom za prevoz Kopitarjevih ostankov z Danaja v Ljubljano; 7.) o dopisu mest. magistrata o zadevi uradnih uniform nekaterim mestnim uradnikom; 8.) o računskem zaključku mestne kladnice za 1896. leto. IV. Stavbinskega odseka poročilo o ugovoru hiš. posest. Fr. Jakopiča proti magistr. odloku št. 2147 ex 1897. V. Policijskega odseka poročilo o odpravi krošnjarstva v mestnem ozemlju. VI. Nadzorovalnega odseka za elektrarno poročilo o predlogih, da bi se na Poljanski, Sv. Petra in Rimski cesti namestu prosto razpetih elektrovodov uporabili kabli. VII. Kuratorija mestne višje dekliške šole poročilo o raznih zadevah te šole. VIII. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1.) o oddaji služba začasnega blagajničnega asistenta in blagajničnega praktikanta; 2.) o prošnji Albertine Hengthalerjeve za povišanje pokojnine. IX. Regulačnega odseka poročila: 1.) o dosedanjih odkupih in že izplačanih odkupninah; 2.) o onih odkupih, kateri naj se v prvi vrsti, kakor hitro mogoče, izvrše; 3.) o ponudbah posestnikov na Sv. Petra predmestju zaradi podaljšanja Komenskega ulic; 4.) o začasnih plodonosnih naložitvi regulačnega zaklada; 5.) o raznih odkupih. X. Mestnega magistrata poročilo o nasvetih ankete za razdeljevanje 3% nega posojila sedmero hišnim posestnikom ljubljanskim, ki so vsled potresa škodo trpeli.

— (Aféra dr. Šušteršiča.) Kakor bi jih bil pičil gad, tako so Slovenčevci padli na našega dolenjskega dopisnika, ker si je dovolil imeti svoj nazor o znani aféri dr. Šušteršiča, ter ga tudi javno povedati. Seveda so pri tej priliki bronili malce tudi nas, ker smo bili tako liberalni, da smo dali dopisnikovi izjavi mesta. Ali „Slovenčev“ odgovor je klavern, da klavernejši ne more biti, in pisan je kajpada zopet s tisto perfidnostjo, katera vedno in povsod označuje vse klerikalno bojevanje. Dopisnik je trdil, da je nemška obstrukcija boj, kateri utagnejo kdaj biti tudi slovenski poslanci. „Slovenec“ je stvar zavil, kakor da je dopisnik odobraval parlamentarne ekscese nemške opozicije. Dopisnik je rekel, da bodi naš boj plemenit, in to „Slovenec“ seveda tudi ni vlaš, saj o plemenitem in viteškem bojevanju niti pojma nima. A najhujše je šenklaške gospode razdražil dopisnik s tem, da je konstatoval stvar, katere ne more prerehati noben človek, če nima žaganja v glavi, da je namreč liberalizem svetoven prikaz in važna etapa v razvoju človeštva. Povejte, gospodje, samo to: Kje bi bili danes vi, da vam ni liberalizem priboril tiste svobode, katera vam zdaj omogočuje politično gibanje? Liberalizem je človeštvu mnogo koristil, pa tudi mnogo škodil, a ko bi ne bil drugega storil, kakor da je razbil verige, v katere so bili narodi okovani, da je ustvaril podlago novi uredbi človeške družbe in ljudstvu pomogel do politične moči v državah, bi se ga morali hvaležno spominjati, navzlic vsem njegovim grehom. Sicer pa tudi najhujši izrodki individualizma niso človeštvu toliko škodovali, kakor klerikalizem, saj sta v primeri z vladno klerikalizma kuga in lakota pravi nebeški blagoslov! Končno pa bodi na izzivanje „Slovenčev“ povedano še to, da nikakor nismo zadovoljni z izidom afere dr. Šušteršiča, ker se je končala malo častno za dr. Šušteršiča in sploh za slovensko delegacijo. Zahtevali smo v interesu časti in ugleda slovenske delegacije, da mora dr. Šušteršič dobiti zadoščenje. Ker dr. Šušteršič, kakor ob sebi umevno, ne pojde

na dvoboj, naj bi bil zabteval, da se njegovim razjaljivcem izreče graja. To bi bil toliko lažje dosegel, ker zatrjuje, da je Pergeltu zaklical samo „liberaler Schwindel“, in ga torej ni osebno razžalil. A dasi so Nemci dra. Šušteršiča psovali na podol način, ga imenovali „Karl“, „ordinaire Flegel“, „satisfactionsunfähiger Mensch“ in celo „Ganner“, dasi mu je nekdo grozil „ich hau' Ihnen Eine herunter, dass Ihnen die Zähne klappern“, se gosp. dr. Šušteršič ni zmenil za satisfakcijo in je vse to — mirno pretrpel. — „Liberalc.“ ima mo pač posebne nazore o osebni časti, kateri so dijametralno nasprotni nazorom klerikalnih gospodov!

— (Potresni zaklad) Mestni magistrat je izdal računski sklep o potresnem zakladu, kateri je ustanovil povodim potresa iz daril, došlih magistratu. Računski sklep z dne 31. decembra 1896. izkazuje dohodkov 160 659 gld. 32 kr., in sicer znašajo: 1. darila, doposlana mestnemu magistratu a) do konca 1895. l. 154 576 gld. 8 kr., b) do konca 1896. l. 3141 gld. 37 kr.; obresti od glavnice, naložene v mestni hranilnici 2941 gld. 97 kr. Troškov izkazuje 121 594 gld. 83 kr., in sicer se je izdalo: 1. za napravo in vzdrževanje barak a) do konca 1895. l. 61 487 gld. 4 1/2 kr., b) do konca 1896. l. 14 610 gld. 16 1/2 kr.; 2. v gotovini so bile izdane podpore a) pomožnemu odboru za trgovce in obrtnike 15 000 gld., b) meščanskemu odboru za napravo prošelj in proračunov manj imovitim hišnim posestnikom 800 gld., c) darila pri mestni blagajnici ubožnemu mestnemu prebivalstvu z) do konca 1895. l. 12 321 gld. 52 kr., β) do konca 1896. l. 7867 gld. 22 kr., γ) razni troški 9508 gld. 88 kr. Ako se primerjajo dohodki v znesku 160 659 gld. 32 kr. s troški v znesku 121 594 gld. 83 kr. se izkaže prebitok v znesku 39 064 gld. 49 kr.

— (Trgovski in obrtniški shod) Iz obrtnih krogov smo prejeli naslednji dopis: Včerajšnji trgovski in obrtniški shod, kateri je sklical g. Tuma, je zopet pokazal, kako malo se brigajo trgovci in obrtniki za svojo lastno korist. Predsednik zborovanju, g. Tuma, je imel pač dosti povoda grajati mlačnost in nebrzižnost obrtnikov in trgovcev. A kaj je vzrok tej mlačnosti in nebrzižnosti? Jaden govornikov se je izrazil, da trgovci zategadelj ne prihajajo na shode, ker se smatrajo za neka višja bitja, češ, da so jim obrtniki „pregmenj“. A kaj, da tudi takozvanih boljših obrtnikov, takimeenovanih malih fabrikantov, ni nikdar na te shode? Zato, ker se vsak obrtnik in vsak trgovec, kdor ima kaj čustva dostojnosti in trohice razuma, mora sramovati taci shodov, kakršne prirejajo nekaterniki nekako od ustanovitve konservativnega obrtnega društva, in kakršne je bil tudi včerajšnji. Pametnega se na teh shodih bore malo sliši, pač pa se premlevajo „schäggerji“ rajnega Regalija, in to še na jako surov način. Kdo naj poslušá tisto neslano zabavljanje na „dohtarje“, ki so seveda krivi vseh neoreč, in zdej tudi na profesorje? Gotovo je, da potrebujejo doktorji, profesorji in uradniki obrtnike, a gotovo je tudi, da obrtniki brez teh ne morejo živeti. Vsak razsoden trgovec in obrtnik se sramuje, kadar čuje neumno zabavljanje na „dohtarje“, kateri seda v občinskem svetu, kakor da so ti krivi, da se nekaterim obrtnikom slabo godi. Včeraj se je povdarjalo: Volite v občinski svet same obrtnike, ne „dohtarjev“! — Kaj mislite, da bi občinski svet, ko bi v njem sedeli sami čevljarji (povdarjam, da kot obrtnik spoštuj ma tudi čevljarjski stao), mogel zabraniti prodajanje mčilinskih izdelkov v Ljubljani? Kaj še! Zakonov ne dela obč. svet ljubljanski in proti njim nima nobene moči. Kdor torej radi tega zabavlja na obč. svet, na „dohtarje“ in profesorje, naj nikar ne pričakuje, da se bodo razsodni obrtniki in trgovci z njim vzed osmešili! V Ljubljani je nekaj obrtnikov, kateri sicer nimajo Bog si vedi koliko ugleda, kateri pa po vseh shodih rogovilijo „v imeni obrtnikov“, dasi jim je bore malo za korist obrtnikov, pač pa za svojo lastno. Danes so pri tej stranki, jutri pi drugi. Ti kričači so obrtnemu stanu največ škodovali, ker so mu podkopali ugled in spoštovanje. Naj kdo reče kar hoče, to je žalostna resnica, da v Ljubljani obrtni stan ni bil še nikoli tako malo čislán, kakor je sedaj. Nekdaj so vsi stanovi spoštovali obrtni stan, in to se je zlasti pokazalo pri volitvah. Tedaj so obrtniki igrali vse drugačno ulogo, kakor sedaj, ker so pametno in dostojno postopali, in ker so imeli za voditelje ugledne in značajne može. Zdej pa se usiljujejo za voditelje ljudje, kateri sploh ne sodijo v javnost, zato se pa tudi boljši obrtniki in trgovci ne marajo udeleževati obrtnih shodov. Imamo, hvala Bogu, nekaj narodnih obrtnikov, kateri so si s svojo marljivostjo, delavnostjo in spretnostjo lepo opomogli, in svojo obrt povzdignili, ali na shodih ni videti nobenega iz njih, in oni bi se tudi lepo nahvalili, ko bi jih kdo metal v isti koš s sedanjimi kričači. Obrtniki smo imeli v sebi g. Kunca jako spretnega, vestnega in delavnega zastopnika, kateri ima srce in razum za obrtnika, — a prav tisti, ki zdej kriče: „volimo samo obrtnike“, so mu vzeli vse

